

Handläggare
Eskil Swerkersson
Telefon: 08-50814020**Till**
Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsnämnd 2024-04-24

Remiss av Kollektivtrafikplan för stadens gator

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr KS 2025/327

Förvaltningens förslag till beslut

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Sammanfattning

Kollektivtrafikplanen syftar till att långsiktigt säkerställa förutsättningar som möjliggör en önskad utveckling av kollektivtrafik på stadens väg- och gatunät. Region Stockholm ansvarar för planeringen av kollektivtrafiken i regionen, men planen fastställer hur staden kan bidra till attraktivare kollektivtrafik.

Förvaltningen anser att kollektivtrafikplanen kan bidra till en stadsutveckling som skapar goda förutsättningar för framtidens kollektivtrafik. Förvaltningen planerar att flytta förvaltningshuset från Slakthusområdet till Rågsved 2027 och bedömer att detta kommer att påverka resmönster inom stadsdelsområdet. Robusta bussförbindelser mellan Älvsjö och Rågsved kommer vara viktigt för att koppla samman de södra ändarna av den nya gula linjen och linje 19, och skapa förutsättningar för anställda och invånare i hela stadsdelsområdet att resa kollektivt till det planerade förvaltningshuset.

Förvaltningen föreslår att Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har skickat *Kollektivtrafikplan för stadens gator* på remiss till berörda parter inom staden. Remissen inkom till förvaltningen den 10 mars 2025 och svar ska skickas till kommunstyrelsen senast den 29 april 2025.

Ärendet

Kollektivtrafikplanen syftar till att långsiktigt säkerställa förutsättningar som möjliggör en önskad utveckling av kollektivtrafik på stadens väg- och gatunät. Region Stockholm ansvarar för planeringen av kollektivtrafiken i regionen, men planen

fastställer hur staden kan bidra till attraktivare kollektivtrafik. Planen ska framförallt användas som underlag vid trafikplanering och stadsutveckling, men även inom andra verksamhetsområden som berörs av eller kan påverka kollektivtrafikens kvalitet.

Planen är avgränsad till att omfatta kollektivtrafik på stadens vägar och gator och hanterar därför inte ytor för pendeltåg, tunnelbana, vattenburen kollektivtrafik eller ytor för bytespunkter och depåer. Även om planen anger att bytespunkter inte omfattas finns det ett avsnitt om just bytespunkter där det framgår att många ligger på stadens mark och att flera behöver utvecklas. Identifierade bytespunkter inom stadsdelsområdet är Högdalen, Gullmarsplan och Årstaberg.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom Avdelning HR och utveckling.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen anser att kollektivtrafikplanen kan bidra till en stadsutveckling som skapar goda förutsättningar för framtidens kollektivtrafik. Planen illustrerar på ett bra sätt hur busstrafiken är ett viktigt komplement till tunnelbanenätet, och hur den bidrar till att koppla samman stadens olika delar.

Förvaltningen planerar att flytta förvaltningshuset från Slakthusområdet till Rågsved 2027 och bedömer att detta kommer att påverka resmönster inom stadsdelsområdet. Både anställda och besökare är beroende av att kunna resa kollektivt, och det är viktigt att det finns bra förutsättningarna för det efter den planerade flytten.

När regionen drog in buss 168 i slutet av 2023 försämrades förutsättningarna att resa kollektivt från Östberga till förvaltningshuset i Slakthusområdet, såväl som till andra delar av stadsdelsområdet. Den planerade gula tunnelbanelinjen mellan Fridhemsplan och Älvsjö kommer att förbättra möjligheterna att resa kollektivt för invånare i Östberga, men kopplingar österut kommer vara fortsatt beroende av bussar och andra tvärförbindelser. Kvaliteten på tvärförbindelserna påverkar tillgängligheten till det framtida förvaltningshuset för framförallt invånare i Östberga.

Förvaltningen bedömer att robusta bussförbindelser mellan Älvsjö och Rågsved kommer vara viktigt för att koppla samman de södra ändarna av den nya gula linjen och linje 17, och skapa förutsättningar för anställda och invånare i hela stadsdelsområdet att resa kollektivt till det planerade förvaltningshuset. Det inritade sekundära stråket mellan Älvsjö och Hagsätra/Rågsved bedömer förvaltningen kan bli en viktig framtida länk för att möjliggöra detta.

Jämställdhetsperspektiv

Enligt Region Stockholms resvaneundersökning från 2019 reser kvinnor mer kollektivt och går mer jämfört med män. Samtidigt visar stadens medborgarundersökning från 2024 att kvinnor i Enskede-Årsta-Vantör upplever trafikmiljön för gående som mindre säker jämfört med män.

För att bidra till en mer jämställd stad bedömer förvaltningen att det är särskilt viktigt att berörda aktörer efterlever planens direktiv om att det måste upplevas som tryggt och vara tillgängligt och säkert att ta sig till och från hållplatser och stationer. För att lyckas med detta är en grundförutsättning att staden har en bra uppfattning om hur målpunkter och bostäder är placerade i relation till kollektivtrafiken.

Barnrättsperspektiv

Förvaltningen bedömer att tillgång till kollektivtrafik vid målpunkter för barn och unga ryms inom artikel 31 i barnkonventionen, om att barn har rätt till lek, vila och fritid.

Förvaltningen vill särskilt poängtera att det är viktigt med kollektivtrafik i anslutning till stadens idrottsplatser, eftersom de genererar mycket biltrafik och ofta röriga parkeringssituationer. Stadens planering bör möjliggöra för busstrafik vid idrottsplatser, särskilt i de fall som de inte är placerade nära tunnelbanestationer. Utöver de miljömässiga fördelarna med att minska biltrafik anser förvaltningen att det är nödvändigt för att skapa säkra och trevliga miljöer för barn och unga som uppehåller sig vid idrottsplatserna.

Exempel på större idrottsprojekt inom stadsdelsområdet som kan påverka resmönster och behov av kollektivtrafik är den planerade is- och idrottshallen på Hagsätra IP och den planerade idrottshallen i Rågsved. Båda anläggningarna ligger en bit bort från tunnelbanestationer, samtidigt som de inte ligger utmed primära eller sekundära stråk från kollektivtrafikplanen.

Tillgänglighetsperspektiv

Planen har en målsättning om att alla människor ska kunna resa kollektivt, oavsett funktionsförmåga. Framkomlighet, trygghet och säkerhet för personer med funktionsnedsättningar ska spela en central roll i planeringen av kollektivtrafiken.

Äldreperspektiv

Planen har direktiv om att planeringen av kollektivtrafiken ska främja äldres möjligheter att resa. Förvaltningens erfarenhet är att äldre personer är särskilt beroende av busshållplatser nära bostad och målpunkter, och det är därför viktigt att stadens planering ger förutsättningar till en bra spridning av busshållplatser.

Förvaltningen föreslår att Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Anders Carstorp
Stadsdelsdirektör
Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsförvaltning

Carina Idenfors
Avdelningschef
Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsförvaltning

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Anders Carstorp, Stadsdelsdirektör	2025-04-08
Carina Idenfors, Avdelningschef	2025-04-08